

การเรียนรู้ภาษาใดๆ ก็ตาม จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยต่างๆ ของภาษา ซึ่งในประเด็นการเรียนรู้ที่ผ่านมา นักเรียนได้รู้จักและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหน่วยเสียง และเมื่อหน่วยเสียงแต่ละหน่วยรวมตัวกัน จึงเกิดเป็นพยางค์หรือคำขึ้น

ธรรมชาติของคำ

- คำ คือ หน่วยย่อยในภาษาที่เจ้าของภาษารู้จัก มีความหมายและปรากฏได้ตามลำพัง
- คำ เกิดจากการนำหน่วยเสียงในภาษามารวมกันเป็นพยางค์ อาจเป็นพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้
- คุณสมบัติของคำจึงต้องประกอบด้วยรูปภาษา ความหมาย และความสามารถในการปรากฏได้อย่างอิสระ

คำในภาษาไทยสามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เกณฑ์ใด

ประเภทของหน่วยคำ

แบ่งตามจำนวนพยางค์ เป็น ๓ ประเภท

ประเภทของหน่วยคำแบ่งตามจำนวนพยางค์

- คำพยางค์เดียว เช่น ถ้ำ ตา แก้ว
- คำสองพยางค์ เช่น กล้วยแขก กระจุก มะนาว
- คำหลายพยางค์ เช่น พลศึกษา คณิตศาสตร์ พลเมือง

แบ่งตามที่มาของคำ เป็น ๓ ประเภท

- คำไทยแท้ เช่น คอ ข้าว ฝน ตุ่ม ดิน
- คำยืม จะแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม
 - คำยืมจากภาษาต่างประเทศ เช่น บะหมี่ ฟุตบอล
 - คำยืมจากภาษาต่างถิ่น เช่น กาด แซบ
 - คำซึ่งบอกที่มาไม่ได้ เช่น ทาก ตู๊กตา

ประเภทของหน่วยคำ

แบ่งตามศักดิ์ของคำ เป็น ๗ ประเภท

- คำราชาศัพท์ คือ คำที่ใช้เฉพาะกับพระเจ้าแผ่นดิน พระบรมวงศานุวงศ์ และพระสงฆ์ เช่น พระบรมราชโองการ ประทับ อาพาธ
- คำทางการ คือ คำที่ใช้ในการติดต่อทางราชการ เช่น บิดา มารดา ประทับรับฟัง สำนักวนคดี หมายศาล
- คำสุภาพ คือ คำที่สุภาพชนใช้กับบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้กับผู้ที่มีอาวุโสกว่า มีฐานะทางสังคมสูงกว่า เช่น รับประทาน ศีรษะ
- คำทั่วไป คือ คำที่ใช้ได้กับภาษาทุกระดับ เช่น เด็ก กระดาษ โรงเรียน
- คำลำลอง คือ คำที่ใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ เช่น แฟน หมายถึง คนรัก สนามบิน หมายถึง ท่าอากาศยาน

ประเภทของหน่วยคำแบ่งตามศักดิ์ของคำ

- คำสแลง คือ คำไม่เป็นทางการ ใช้เฉพาะกลุ่มเพื่อแสดงความเป็นพวกเดียวกัน เช่น ภาษาของกลุ่มวัยรุ่น
- คำหยาบ คือ คำไม่สุภาพ รวมถึงคำด่า คำที่สื่อความหมายเกี่ยวกับเพศ อวัยวะในการขับถ่าย **ห้อง 1/3**

แบ่งตามการนำไปประกอบ เป็น ๒ ประเภท

- หน่วยคำอิสระ คือ หน่วยคำที่สามารถปรากฏได้ตามลำพัง โดยไม่ต้องมีหน่วยคำอื่นมาประกอบเพื่อให้เกิดความหมาย หน่วยคำในภาษาไทยส่วนใหญ่มักเป็นหน่วยคำประเภทนี้ เช่น ไฟ กระจก หิ้งห้อย
- หน่วยคำไม่อิสระ คือ หน่วยคำที่ต้องใช้ประกอบหน่วยคำอื่นเสมอ เมื่อร่วมกับคำอื่นแล้วจะใช้เป็นคำคำเดียว เช่น –กร มีความหมายว่า “ผู้, ผู้กระทำ” ไม่สามารถใช้ตามลำพังได้ ต้องมีหน่วยคำอื่นมาอยู่ข้างหน้า เช่น จิตรกร เกษตรกร บริการ เป็นต้น

การประกอบหน่วยคำเข้าเป็นคำ ทำให้เกิดโครงสร้างแตกต่างกัน

การประกอบหน่วยคำ

- หน่วยคำอิสระ+หน่วยคำอิสระ

น้ำ+ส้ม

แม่+เหล็ก

หิน+โสโครก

- หน่วยคำไม่อิสระ+หน่วยคำอิสระ

ผู้- +พิพาทษา

การ- +เรียน

สุ- +ภาพ

- หน่วยคำอิสระ+หน่วยคำไม่อิสระ

จิตร+ -กร

ชาติ+ -นิยม

- หน่วยคำไม่อิสระ+หน่วยคำไม่อิสระ

นัก- + -เลง

ชี้- + -เกียด

มนุษย์ในยุคปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น คำศัพท์ต่างๆ ที่ใช้ต้องมีความหลากหลาย เพื่อแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความต้องการ ให้ตรงตามเจตนาของผู้ส่งสารมากที่สุด คำรูปแบบต่างๆ ที่ปรากฏใช้ในภาษาไทย เช่น คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ เกิดจากคำมูล

คำมูล

ธรรมชาติของคำมูล คือ คำดั้งเดิมในภาษาต่างๆ ที่มีใช้อยู่ในภาษาไทย เป็นคำไทยแท้ หรือคำที่มาจากภาษาอื่นก็ได้ เป็นคำพยางค์เดียว หรือหลายพยางค์ที่ไม่ได้เกิดจากการรวมคำใดๆ

แยกแยะคำมูล

แมว	เอ็ง	อ้าว	เพ็ญ	เลิศ
ฉันทัน	บุรุษ	เสด็จ	คุณ	ก๊วก
บาป	เลี้ยง	โปรด	บะหมี่	อินทรี
บุญ	มาก	ข้าว	บอล	เป็ด

คำมูล

ธรรมชาติของคำประสม เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระที่มีความหมายต่างกันอย่างน้อย ๒ หน่วย มารวมกัน เกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ คำประสมมีองค์ประกอบ ๒ ส่วน ได้แก่ คำหลักและคำขยาย

คำหลัก	คำขยาย	ความหมาย
ปิด	ปาก	ไม่ให้มีโอกาสดูได้
น้ำ	แข็ง	น้ำที่แข็งเป็นก้อนเพราะถูกความเย็นจัด
สวน	ครัว	บริเวณที่ปลูกพืช ผัก ที่ใช้เป็นอาหารในครัวเรือน
ปาก	หวาน	พูดจาไพเราะ
หัว	แข็ง	แข็งแรง ทนทาน, กระด้าง, ว่ายาก

คำประสม/ธรรมชาติของคำประสม

- คำประสมเป็นคำที่มีความหมายใหม่ แต่ยังคงเค้าความหมายเดิม
- คำประสมเป็นคำคำเดียว ไม่สามารถย้าย สลับ หรือแทรกคำใดๆ ลงระหว่างคำที่นำมารวมกันได้
- คำประสมจะออกเสียงต่อเนื่องกัน ไม่หยุดหรือเว้นจังหวะระหว่างคำ

ส่วนประกอบของคำประสม หน่วยคำที่นำมารวมกันเป็นคำประสมอาจเป็นคำนาม คำกริยา คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำบุพบท เมื่อนำคำชนิดนั้นๆ มารวมกันจะได้คำประสมที่เป็นคำนาม หรือคำกริยา

- คำนาม+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

ดอก+ฟ้า

หมายถึง

หญิงที่สูงศักดิ์

วัว+นม

หมายถึง

วัวพันธุ์ที่เลี้ยงไว้เพื่อรีดนม

คำประสม/ส่วนประกอบของคำประสม

แม่+ยาย

หมายถึง

แม่ของภรรยา

ลูก+ช้าง

หมายถึง

สรรพนามแทนตัวผู้พูดเมื่อพูดกับ
สิ่งศักดิ์สิทธิ์

- คำนาม+คำนาม+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

รถ+ไฟ+ฟ้า

หมายถึง

รถไฟที่เล่นบนทางยกระดับ

แม่+ย่า+นาง

หมายถึง

ผีผู้หญิงประจำเรือ

- คำนาม+คำลักษณนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

น้ำ+ขวด

หมายถึง

น้ำหรือน้ำอัดลมที่บรรจุในขวด

คำประสม/ส่วนประกอบของคำประสม

- คำนาม+คำกริยา = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

มือ+ถือ หมายถึง โทรศัพท์ที่ถือติดตัวไปได้

หมู+หัน หมายถึง ลูกหมูอย่างทั้งตัว

- คำนาม+คำกริยา+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

ลิง+ชิง+หลัก หมายถึง ชื่อการเล่นประเภทหนึ่ง ผู้เล่น
สมมติตนเองให้เป็นลิงต้องชิง
หลักจากผู้อื่น

แปรง+สี+ฟัน หมายถึง แปรงที่ใช้ทำความสะอาดฟัน

คำประสม/ส่วนประกอบของคำประสม

- คำนาม+คำกริยา+คำกริยา = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

ใบ+ขับ+จี หมายถึง ใบอนุญาตให้ขับจียานพาหนะ

- คำนาม+คำบุพบท+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

บัว+ใต้+น้ำ หมายถึง คนที่สั่งสอนให้รู้ธรรมไม่ได้,
คนโง่

- คำกริยา+คำกริยา = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

จุ่ม+จุ่ม หมายถึง ชื่ออาหารอีสาน นำเนื้อสัตว์มา
จุ่มลงในน้ำเคือดแล้วจุ่มน้ำจิ้ม
รับประทาน

คำประสม/ส่วนประกอบของคำประสม

- คำกริยา+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

บังตา	หมายถึง	เครื่องบังประตูทำด้วยไม้หรือ กระจก ความสูงเหนือระดับ สายตา
-------	---------	--

- คำบุพบท+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำนาม เช่น

หลังบ้าน	หมายถึง	ภรรยา
----------	---------	-------

- คำกริยา+คำกริยา = คำประสมที่เป็นคำกริยา เช่น

ปิด+ปาก	หมายถึง	ไม่พูด ทำให้พูดไม่ได้
---------	---------	-----------------------

- คำกริยา+คำนาม+คำกริยา = คำประสมที่เป็นคำกริยา เช่น

ตี+บท+แตก	หมายถึง	แสดงได้สมบทบาท
-----------	---------	----------------

คำประสม/ส่วนประกอบของคำประสม

- คำกริยา+คำบุพบท = คำประสมที่เป็นคำกริยา เช่น

เป็น+กลาง

หมายถึง

ไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง

- คำกริยา+คำบุพบท+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำกริยา เช่น

ตี+ท้าย+คร้าว

หมายถึง

ติดต่อกันในทางคู่สาว

- คำนาม+คำกริยา = คำประสมที่เป็นคำกริยา เช่น

อก+แตก

หมายถึง

เกิดความไม่สบายใจ

- คำนาม+คำกริยา+คำนาม = คำประสมที่เป็นคำกริยา เช่น

เลือด+เข้า+ตา

หมายถึง

หาทางออกไม่ได้ สู้ออย่างไม่กลัวตาย

คำประสม

แยกแยะคำประสม

บ้านนอก	ชะเอม	ของกลาง	กะลาสี	ไปรษณีย์
ข้าวตาก	กล่องดำ	นาฬิกา	ยี่ห้อ	เครดิต
ใจแตก	หน้าเสี้ย	แท็กซี	โซดา	ดาวเรือง
จิตใจ	คนสวน	วิทยาคม	กินใจ	ถือหาง

ความหมายของคำประสม คำประสมที่เกิดจากการรวมกันของคำชนิดต่างๆ ในภาษาไทย ตั้งแต่ ๒ หน่วย ขึ้นไปจะเกิดความหมาย ได้หลายทิศทาง

- ความหมายเปรียบเทียบ เช่น

หมา+วัด	หมายถึง	ผู้ชายที่มีศักดิ์ต่ำกว่าผู้หญิงที่ตน หมายปอง
มือ+สะอาด	หมายถึง	มีความซื่อสัตย์ สุจริต

คำประสม/ความหมายของคำประสม

- ความหมายเฉพาะ เมื่อนำคำมารวมกันแล้ว มีความหมายซึ่งต้องขยายความ คือ ความหมายของคำที่เกิดจากการประสมแตกต่างจากความหมายของหน่วยคำเดิม เช่น

อ่อน+ใจ หมายถึง เหนื่อยใจ ท้อใจ ระอาใจ

หน้า+อ่อน หมายถึง ดูอายุน้อยกว่าอายุจริง

- ความหมายใกล้เคียงกับคำเดิม คือ ความหมายของคำที่เกิดจากการประสมมีความหมายใกล้เคียงกับหน่วยคำเดิมที่นำมาประกอบ เช่น

งู+พิษ หมายถึง งูประเภทหนึ่งที่มีพิษ

ยา+สี+ฟัน หมายถึง ยาที่ใช้สำหรับสีฟัน

คำประสม

ความหมายของคำประสมจะสังเกตได้จากบริบท หรือข้อความแวดล้อม แต่ถึงอย่างไร ความหมายของคำประสมก็ยังคงเค้าความหมายเดิมอยู่ นอกจากนี้คำประสมบางคำ อาจมีความหมายเป็น ๒ อย่างได้ เช่น

หมาวัด

หมายถึง

หมาที่อาศัยอยู่ในวัด,
ชายผู้มีฐานะต่ำกว่าหญิงที่ตนหมายปอง

คำซ้อน

ธรรมชาติของคำซ้อน คำที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มาเรียงต่อกัน โดยแต่ละคำอาจมีความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน ทำนองเดียวกัน หรือตรงกันข้าม ก็ได้

- จุดประสงค์ของการซ้อนคำ เพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจน เพื่อเสริมความหมาย และเพื่ออธิบายความหมายของคำในภาษาถิ่น หรือภาษาต่างประเทศ

คำซ้อน/ธรรมชาติของคำซ้อน

- คำซ้อนไม่ใช่การสร้างคำใหม่ เพื่อเรียกสิ่งใหม่ เหมือนกับคำประสมแต่เป็นไปเพื่อเน้นความหมาย ขยายความ และความไพเราะ

ลักษณะความหมายของคำซ้อน คือ หน่วยคำที่นำมาซ้อนกันนั้นมีความสัมพันธ์กันทางความหมายในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

- ความหมายเหมือนกัน คำที่นำมาซ้อนกันหมายถึงสิ่งเดียวกัน หรือเป็นอย่างเดียวกัน เช่น

เร็ว ไว ใหญ่ โต ดู แล นุ่ม นิ่ม สูญ หาย

- ความหมายคล้ายกัน คำที่นำมาซ้อนกันมีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเป็นไปในทิศทาง ทำนองเดียวกัน เช่น

หน้า ตา แข็ง ขา ยักษ์ มาร ใจ คอ เจ็บ ไข้

คำซ้อน

- ความหมายตรงกันข้าม คำที่นำมาซ้อนกันมีความหมายเป็นคนละลักษณะ

ผิด ถูก สูง ต่ำ โกล่ โกล เหตุ ผล มาก น้อย

แยกแยะคำซ้อนที่มีความหมายตรงกันข้าม

แปรผัน **ผิดถูก** แจกจ่าย เหตุผล โกล่ โกล
 ใกล้เคียง สูงต่ำ รือถอน ซื่อสัตย์ ตัดเป็นตัดตาย

จำนวนคำในคำซ้อน มีลักษณะ ดังนี้

- คำซ้อน ๒ คำ เช่น ช้างม้า แกวงไกว พัดวี เป็นต้น
- คำซ้อน ๔ คำ แบ่งประเภทย่อย ดังนี้
 - คำซ้อน ๔ คำ เช่น ช้างม้าวัวควาย เข็บปักถักร้อย

คำซ้อน/จำนวนคำในคำซ้อน

- คำซ้อน ๔ คำ แยกเป็น ๒ คู่ มีเสียงคล้องจองระหว่างพยางค์ที่ ๒ กับ ๓ เช่น ออกใหม่ ไส้ลม โบกปิดพัควี
- คำซ้อน ๔ คำ ที่มีคำที่ ๑ กับ ๓ ซ้ำกัน หรือ ๒ กับ ๔ ซ้ำกัน เช่น อ่อนอกอ่อนใจ กงเกวียนกำเกวียน
- คำซ้อน ๖ คำ เช่น กำแพงมีหู ประตูมีช่อง ฆ่าไม่ตาย ขายไม่ขาด

ที่มาของคำที่ซ้อนกัน มีลักษณะ ดังนี้

- คำไทยซ้อนกับคำไทย แบ่งประเภทย่อย ได้เป็น
 - คำไทยซ้อนกับคำไทยกลาง เช่น ฝนฟ้า เพ็องฟู
 - คำไทยซ้อนกับคำไทยถิ่น เช่น พัดวี เสือสาด

คำซ้อน/ที่มาของคำที่ซ้อนกัน

- คำไทยซ้อนกับคำต่างประเทศ แบ่งประเภทย่อย ได้เป็น
 - คำไทยซ้อนกับคำบาลี สันสกฤต (สลับตำแหน่งกันได้) เช่น ข้าทาส นัยน์ตา
 - คำไทยซ้อนกับคำเขมร เช่น เขียวขจี ล้างผลาญ
 - คำไทยซ้อนกับคำภาษาอังกฤษ เช่น แบบฟอร์ม แจกฟรี
- คำต่างประเทศซ้อนกัน แบ่งประเภทย่อย ได้เป็น
 - คำบาลี สันสกฤตซ้อนกัน เช่น ยักษ์มาร ทูกซ์โศกโรครภัย
 - คำเขมรซ้อนกัน เช่น ตำหนิติเตียน ละเอียคลอ

คำซ้อน

ประเภทของคำซ้อน มีลักษณะ ดังนี้

- คำซ้อนเพื่อความหมาย แบ่งประเภทย่อย ได้เป็น
 - นำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาซ้อนกัน เช่น จิตใจ บ้านเรือน
 - นำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาซ้อนกัน เช่น เปื่อหน้าย ถ้วยชาม
 - นำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามมาซ้อนกัน เช่น ยากง่าย ชั่วดี
- คำซ้อนเพื่อเสียง ประกอบด้วยคำตั้งแต่ ๒ คำ ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเสียงเดียวกัน หรือมีสระคู่กัน เช่น รุ่งริ่ง พุ่มพ่าย โวยวาย โครมคราม เป็นต้น

คำซ้อน

ประเภทของคำซ้อน มีลักษณะ ดังนี้

- คำซ้อนเพื่อความหมาย แบ่งประเภทย่อย ได้เป็น
 - นำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาซ้อนกัน เช่น จิตใจ บ้านเรือน
 - นำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาซ้อนกัน เช่น เปื้อน่าย ถ้วยชาม
 - นำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามมาซ้อนกัน เช่น ยากง่าย ชั่วดี
- คำซ้อนเพื่อเสียง ประกอบด้วยคำตั้งแต่ ๒ คำ ที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเสียงเดียวกัน หรือมีสระคู่กัน เช่น รุ่งริ่ง ฟุ่มฟาย โวยวาย โครมคราม เป็นต้น

คำซ้อน

เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคำประสมและคำซ้อน

คำประสม	คำซ้อน
นำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกันเพื่อสร้างคำใหม่	นำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมารวมกันเพื่อเน้นความหมาย หรือขยายความ
สองคำที่นำมาประกอบกันต้องไม่มีความสัมพันธ์กันด้านความหมาย	สองคำที่นำมาประกอบกันมีความสัมพันธ์กันด้านความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ได้แก่ ความหมายเหมือนกัน คล้ายกัน หรือตรงกันข้าม
น้ำหนักของคำจะเน้นไปที่คำแรก	น้ำหนักของคำจะเท่าๆ กัน

คำซ้ำ

ธรรมชาติของคำซ้ำ คือ คำที่ประกอบด้วยหน่วยคำ ๒ หน่วย ซึ่งเหมือนกันทุกประการ เช่น เพื่อนๆ เด็กๆ เราๆ นอนๆ หลับๆ กินๆ เบบๆ ไกลๆ เป็นต้น

การออกเสียงคำซ้ำ แบ่งประเภทย่อย ได้เป็น

- คำซ้ำประเภทไม่เปลี่ยนเสียง โดยคำคำเดิมเป็นคำพยางค์เดียวจะลงเสียงหนักที่พยางค์หลัง เช่น หลานๆ แดงๆ แต่ถ้าคำเดิมเป็นคำสองพยางค์ หรือหลายพยางค์จะออกเสียงเหมือนคำเดิมเพิ่มอีกครั้งหนึ่ง เช่น พอดีๆ เป็นต้น
- คำซ้ำประเภทเปลี่ยนเสียง เป็นคำซ้ำที่เน้นความหมาย หรือเพิ่มความหมายขึ้น โดยพยางค์หน้าจะเน้นเสียงวรรณยุกต์เป็นพิเศษ ซึ่งคำซ้ำประเภทนี้จะซ้ำคำโดยไม่ใช้ไม้ยมก เช่น คนอะไรไม่รู้ตลกตลก เรียกว่า ไม้เบญจา ใช้แสดงเสียงวรรณยุกต์เน้นพิเศษ ที่มีลักษณะสูงกว่าเสียงตรีปกติในภาษาไทย

คำซ้ำ

ความหมายที่เกิดจากการซ้ำคำ มีลักษณะ ดังนี้

- มีความหมายเป็นพหูพจน์ เช่น

เพื่อนๆ มากันมากเลย

หนูๆ ทั้งหลายนั่งให้เป็นระเบียบหน่อย

ช่างมาเป็นโจลงๆ

- มีความหมายไม่เฉพาะเจาะจง เช่น

เจอกันตอนเช้าๆ

ข่าวนี้ออกโด่งดัง ใครๆ ก็รู้

อะไรๆ ฉันก็กินได้ เวลาที่หิว

คำซ้ำ/ความหมายที่เกิดจากการซ้ำคำ

- มีความหมายเพื่อแยกเป็นส่วนๆ
แจกของเด็กเป็นคนๆ ไป
บริษัทจ่ายค่าจ้างพนักงานเป็นวันๆ
- มีความหมายอย่างนั้น หรือทำนอง
ถูกชิ้นนี้เป็นแป้งๆ ไม่อร่อย
แกงถุงนี้น่าจะเสียแล้ว น้ำเป็นยางๆ
- มีความหมายเน้น เช่น
อาหารบ้านนี้มีแต่ผักๆ ทั้งนั้น
แม่ครัวใช้หมูเนื้อๆ ทั้งนั้นมาทำอาหาร

คำซ้ำ/ความหมายที่เกิดจากการซ้ำคำ

- มีความหมายเพื่อบอกกิริยาอาการนั้นว่าทำไปเรื่อยๆ (เน้นกิริยา)

เขาพูดๆ แล้วยก้สะอีก

ยายเดินๆ อยู่ก็ล้มลง

- มีความหมายเบาลง

แม่ยังโกรธๆ พวกเราอยู่

คนชอบๆ กันทั้งนั้น ไม่น่าโง่งกันเลย

คำพ้อง

คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่สะกดต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

เช่น

คำพ้อง/พ้องเสียง

แม่เตีคพริกออกจากขี้

ป่ากำลังคั่วถั่วลิสงอยู่ในครัว

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน แต่อ่านต่างกัน และมีความหมายต่างกัน เช่น

ชาวบ้านแห่แหนพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ไปทั่วหมู่บ้าน

คลองนี้เต็มไปด้วยจอกแหนและผักตบชวา

คำพ้องความหมาย คำใดคำหนึ่งอาจเรียกได้หลายคำ ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของคำไวพจน์

น้ำ อาจเรียกได้ว่า วารี ชล นที ธารา กระแสสินธุ์

พระจันทร์ อาจเรียกได้ว่า โสम แสง รัชนี จันทราร

คำพ้อง

คำพ้องความหมาย คำพ้องรูปพ้องเสียง คือ คำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายต่างกัน

เขา^{ขึ้น}เขา^{ไป}หา^{เขา}กวาง^{มา}เป็นส่วนประกอบในการปรุงยา

เขา คำแรกเป็นคำสรรพนามใช้แทนผู้ที่ถูกกล่าวถึง

เขา คำที่สอง เป็นคำนาม หมายถึง ภูเขา

เขา คำที่สาม เป็นคำนาม หมายถึง อวัยวะส่วนที่แข็งมากอยู่บนหัวของสัตว์

การมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคำในภาษาไทย เช่น คำประสม คำซ้อน คำซ้ำ คำพ้อง จะช่วยทำให้ผู้เรียนมองเห็นความรุ่มรวยของภาษาไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ทางภาษา นอกจากนี้ยังนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับการเขียนสื่อสารของตนเองในรูปแบบต่างๆ

พลังของภาษา คือ อำนาจของภาษา ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่า มนุษย์ใช้ภาษาควบคู่ไปกับการดำรงชีวิต ดังนั้น ทั้งภาษาและมนุษย์ต่างมีอำนาจต่อกัน มนุษย์อาจทำให้ภาษาเปลี่ยนแปลงทั้งทางเจริญ และทางเสื่อม ในขณะที่เดียวกับที่ภาษาก็มีพลังอำนาจเปลี่ยนแปลงมนุษย์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

พลังของภาษาในทางบวก

- ภาษาอาจใช้เป็นแรงบันดาลใจ เช่น การอ่านงานเขียนดีๆ ที่ให้แง่คิด ข้อคิดเพื่อการดำรงชีวิต ผู้อ่านก็อาจนำสิ่งที่ได้มาใช้เป็นแรงบันดาลใจให้แก่ตนเอง
- ภาษาช่วยสร้างขวัญและกำลังใจ เช่น ในประโยค “ขอให้เดินทางโดยสวัสดิภาพ”
- ภาษาช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกลุ่มคนในสังคมเดียวกัน และต่างสังคม
- ภาษาอาจใช้เปลี่ยนแปลงทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามเจตนาของผู้ส่งสารได้

พลังของภาษาในทางบวก

- ภาษาใช้จรรโลงจิตใจ หรือยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้นได้ เช่น การบรรยายธรรม สุภาสิตสอนใจ

ขณะที่ภาษามีพลังในเชิงบวก ย่อมมีพลังในเชิงลบเช่นกัน เพราะเหรียญมีสองด้านเสมอ

พลังของภาษาในเชิงลบ

- ภาษาอาจทำร้าย และทำลายสัมพันธภาพที่ดี ระหว่างกันของคู่สื่อสาร หากต่างฝ่ายต่างไม่ใส่ใจการใช้ภาษาของตนเอง มุ่งแต่จะสื่ออารมณ์ ความรู้สึกมากกว่าเหตุผล
- ภาษาสามารถเปลี่ยนแปลงความคิด พฤติกรรม ของบุคคลได้ หากผู้ส่งสารมีเจตนาโน้มน้าว ในทางที่ไม่ถูกต้อง ย่อมเกิดผลเสียหายแก่ สังคมได้

บทสรุป

จะเห็นว่า พลังของภาษาเกิดขึ้นทั้งทางบวก และทางลบ แต่พลังเหล่านั้น ก็ล้วนเกิดขึ้นจากการใช้ภาษาของมนุษย์

มนุษย์ในฐานะของผู้ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารจึงต้องมีความตระหนักรู้ในการใช้ คือ นอกจากจะใช้เพื่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจให้ถูกต้องตรงกันแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาเพื่อสร้างสัมพันธภาพให้เกิดขึ้นระหว่างคนในกลุ่มสังคมเดียวกัน และต่างสังคมในฐานะที่ทุกคนเป็นพลเมืองของโลก แม้ว่ามนุษย์จะใช้มันสมอง ความชาญฉลาดของเผ่าพันธุ์ขับเคลื่อนสังคม แต่ถ้าไม่มี “ภาษา” ความชาญฉลาดเหล่านั้นก็ไม่สามารถส่งข้ามจากรุ่นสู่รุ่นได้

